

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Redactor: ION RAȚIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pilic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghia.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrul corpului didactic, iar pentru comitele școlare part. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

PESTALOZZI.

O sută de ani dela moartea lui Pestalozzi. Nu a fost om care să iubească mai mult copiii, ca el. Nu copilul, abstract, ci pe toți copiii, în carne și oase, așa cum sunt lăsați dela Dumnezeu. Pe *toți* copiii, fără nici un fel de excepție, și așa zice, aproape fără preferință; pe fiecare la fel, ca pe o intruchipare plâpândă și trebuitoare de ajutor, a omului. Iubirea asta caldă și induișătoare, dar neîntunecând întru nimic mintea, lăsând gândului claritatea pentru a înțelege și hotărârea pentru a înfăptui, nu ceeace și-ar dori copilul, ci ceeace îi trebuie, dar încercând a-i împlini trebuințele prin cât mai multe bucurii potrivite copilăriei, iubirea asta e aproape dumnezeiască. Și tocmai pentru că a iubit copiii, a fost cel mai mare înțelegător al lor; — iar cu alte vorbe, cel mai mare pedagog.

Un erou. În înțelesul cel mai autentic al cuvântului. Un om care își dă seamă că nu există prin el, și că prin urmare nici nu poate lucra pentru el. Un om care se dă celor alor lui, — lumii. Urmăriți-l dealungul vieții lui chinuite, strecurându-se încăpățânat și neînfrânt printre toate dezastrele, îndurând mizeria târând în această mizerie care nu poate fi decât degradantă, o familie, familia lui, înțelegeți această energie sălbatecă îngrămadită într'un trup peste care Dumnezeu refuzase să lase a cădea raza de lumină a frumuseții omenești, și veți zice: un erou — sau un nebun.

Nebun nu a fost. Sau a fost și nebun, dacă nebunie însemnează urmărirea stăruitoare, care până la sfârșit trebuie să isbu-

tească, a binelui omenirii. Și binele acesta a fost intuit așa de precis vederile lui au mers așa de adânc, încât astăzi, după o sută de ani dela moartea lui, noi nu facem decât să glossăm în marginea însemnărilor lui.

Iată, profesorul Antonescu dela Universitatea noastră bucu-reșteană publică acum cu prilejul prăznuirii centenarului morții lui Pestalozzi, un studiu în care între altele cercetează valoarea de actualitate a acestui pedagog.

Cari sunt marile probleme ale pedagogiei contimporane?

Școala activă! Dar școala activă așa cum se discută astăzi este americanism unilateral.

Singura soluție satisfăcătoare nu ne-o poate da decât concepția școlii active integrale, care introduce în sfera noțiunii de activitate, pe lângă activitatea materială și *activitatea sufletească*, chiar când aceasta din urmă nu provoacă modificări în lumea externă, ci rămâne în conștiința noastră.

Această concepție cere ca școala să desvolte prin exercițiu deci prin acțiunea proprie a elevilor, toate funcțiunile sufletești și tizice, cari împreună alcătuiesc organismul psiho-fizic al omului. Dacă la aceasta adăogăm condiția ca întreaga activitate să fie subordonată unui ideal suprem cu caracter moral religios ajungem exact la idealul educativ al lui Pestalozzi, după care scopul educației este cultivarea armonică a tuturor forțelor bazată pe iubire și credință și realizată, prin exercițiu, deci prin activitate.

Sau ne gândim poate la necesitatea răspândirii culturii în popor? De sigur. Statul trebuie să asigure poporului folosința tuturor bunurilor.

„Dar ajutorul material, oricât de important ar fi, nu poate folosi decât dacă e susținut de cel moral adică de cultură. Fără aceasta, bunurile materiale sunt chiar periculoase, intrucât ele sunt numai mijloace pentru realizarea unor scopuri, care vor fi impuse de pornirile egoiste, dacă nu sunt determinate de cultura moralizatoare. Pe de altă parte, adoagă Pestalozzi, datoria statului nu este de a dărui poporului bunurile materiale necesare, ci de a-i da posibilitatea intelectuală, morală și materială să se ajute singur. Prin urmare, măsurile economice și cele culturale merg simultan, cele din urmă însă având preponderență. Cultura e deci factorul dominant în opera de înălțare a maselor populare”

Și iată însfârșit marea problemă a personalității care frământă astăzi nu numai lumea pedagogică, dar și pe aceea interesată la noile valori morale ale omenirii.

Nu e și în aceasta privință Pestalozzi un precursor? Căci el „nu admite nici atitudinea rezervată a personalităților, cari nu se pot armoniza cu viața socială a timpului lor și de aceea stau retrase trăindu-și viața lor proprie oarecum alături de soci-

etate, nici acea atitudine activă dar ofensivă, uneori revoluționară, a personalităților, cari caută să triumfe chiar cu sacrificiul ordinii sociale, ceea ce ar duce, — ca în concepția nietzscheiană, — la ridicarea celor aleși (supraomul) cu sacrificiul celor mulți, deci la triumful egoist al personalității, ci dorește realizarea, prin educație, a unor personalități puternice și idealiste, capabile să-și jertfească chiar viața pentru realizarea idealului lor dar fără tendința de a turbura ordinea socială.

Astfel de personalități nu renunță la ideal ci se sacrifică, pentru ca prin sacrificiul lor, să salveze și ordinea socială și idealul, care rămâne astfel ca un far luminos pe orizontul îndepărtat al vieții sociale. Acesta e triumful altruist al personalității"

O teorie pe care el a ilustrat-o cu viața de apostol și de martir.

„Cuvântul“

Cântece de Seară.

I.

O nopți de primăvară, cu cântece nebune;
Eu nu știu ce mă face să plâng de-atâtea-ori,
Când luna'n raze scumpe, scaldă'n azur o lume;
Vărsând argint și aur, pe câmpuri și pe flori.

II.

Eu nu știu ce mă face să plâng amurgul serii,
Și cântecele nopții și florile târzii;
Să plâng și amintirea și visul primăverii
Din noaptea gândurilor, tăcute și pustii...

III.

— — — — —
Urăsc și flori și visuri și gândul care trece,
Urăsc iluzii, cântec și basme de de mult;
Iubirea și femeea, totul mă lasă rece,
Urăsc o lume 'ntreagă, căci am iubit prea mult.

ION RAȚIU.

Atavism ori educația rea ?

II.

De bună seamă va fi avut și stăpâni buni, cu teama de Dumnezeu, dar ce folos dacă numai numele va fi fost rău, acesta stricat totul.

Firea omului este de așa, că e mai aplicată spre nisuiți oprite și dorește ceea ce i se deneagă: „Nitimur in vetitum semper cupimusque negata.”

Iată faptul, pentru care bietul Ștefan are până acum atâtea vieții puse la Dozar, cari toate sunt bazate și ajutate, de procesul atavismului, nutrite de exemplele văzute și vorbele auzite, în familiile stăpânilor săi de până acum.

Puși în fața unei educații de felul acesta, să nu ne prindă mirarea de mulțimea crimelor ce zilnic le cetim prin ziare.

În momentul când scriu șirele acestea, 6 jandarmi pe strada din fața școlii noastre, duc la închisoare 8 făcători de rele, spărgători în orașul nostru.

Mie scena aceasta îmi aduce în minte figura plapândului Ștefan, și mă face să-mi pun întrebarea: în urma atavismului și a educației rele, oare el fi va scutit de soarta acestora?

Iosif Marian.

Gradații învățătoarești.

Onor. Minister cu ordinul No. 96710—1926 a aprobat gradația solicitată următorilor învățători:

I. Gradația V-a:

1. Váradi Melchior din Roșia-Montană, 2. Irimie Ioan din Băgău, 3. Lazar Emil din Gâmbaș, 4. Turóczi Ladislau din Aiud, 5. Oniciu Vasile din Alba-Iulia, 6. Stan Ioan din Stremțiu, 7. Aldea Ioan din Noșlac, 8. Popescu Dionisie din Ighiel și 9. Nicoară Vasile din Henig pe ziua de 1 Ianuarie 1926, iar 10. învățătorul Szócs Dionisie din Aiud pe ziua 1 Ianuarie 1925.

II. Gradația a IV-a.

1. Popa Laurean din Ciumbrud, 2. Repede Emilian din Geoagiul de sus, 3. Udrea Ioan din Mesentea, 4. David Alexandru din Obreja, 5. Moldovan Romul din Uioara, 6. Gligor Ștefan din Cisteiul de Mureș, 7. Lanocrăjan Galina n. Literat din Vințul de Jos pe ziua de 1 Ianuarie 1926.

III. Gradația a III-a:

1. Farcas Francisc din Uioara pe 1 Ianuarie 1926.

IV. Gradația I-a:

1. Székely Rozalia din Cărpiniș, 2. Bărbuțiu Lucreția din Roșia Montană, 3. Makkai Coloman din Beța, pe ziua de 1 Ianuarie 1926, și 4. Sărb Victoria din Gârbova de jos, 5. Dinu Aurora, născută Bătăcui din Pagida, 6. Martin Veturia din Rădești, Limbean Ioan din Vințul de jos și 8. Minodora Danciu din Magina, pe ziua de 1 Ianuarie 1923.

INGERULUI MEU.

Inger tu slăvit din certuri,

Inger dulce și iubit,

Ne-ai lăsat sdrobiți de doruri,

Și pe noi ne-ai părăsit.

Dusuteai te-ai dus și'n urmă'ți

Ai lăsat jale și plâns,

Ai lăsat durere adâncă

Ne-ai rămas, ca dup'un vis.

Nu te plângem noi pe tine,

Nu, căci tu ești fericit.

Plângem — plâng viața 'n mine

Plină de chin, nesfârșit . . .

Ei tu Ingerul meu dulce,

Ei tu de acum paza mea,

Nu'ți uita în rugăciune

Nu'ți uita de „Mama ta“

Reli,

Alba-Iulia la 22 Febr. 1927.

Încadrarea corpului didactic primar din provinciile alipite.

Ministerul instrucțiunii a aprobat ca data încadrării definitive în corpul didactic a învățătorilor din teritoriile alipite să fie ziua de 24 Iulie 1924, zi în care s'a promulgat legea învățământului primar și normal.

Învățătorii cu examen de maturitate se încadrează în categoria învățătorilor cu titlul provizoriu. Învățătorii cu examen de calificare se încadrează în categoria învățătorilor definitivi.

Învățătorii cu examen de calificare cari au 6 ani în învățământ — din care cel puțin 3 după trecerea examenului de calificare — se încadrează cu titlul de învățători înaintați gradul II. Învățătorii cu examen de calificare cari au 12 ani în învățământ — dintre care cel puțin 9 după trecerea examenului de calificare — se încadrează în categoria învățătorilor înaintați gradul I.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

Com. școlar al jud. Alba Către Com. școlaelor prim. de stat.

No. 73/1927.

Intrucât nu s-au înaintat până acuma, cerem să ni-se înainteze necondiționat până cel mai târziu 20 Martie a. c. toate bugetele școlare pe anul 1927. Pentru întocmirea acestor bugete s-au tipărit în zilele aceste imprimare noi. Aceste imprimări se găsesc la *Librăria Cooperativei Învățătorilor Aiud*, de unde se vor comanda de către cei interesați. Bugetele se vor întocmi conform instrucțiunilor date pe contra-fața imprimatelor din cesțiune. O bună călăuză, pentru gospodăria comitetelor noastre școlare, e și broșura: „*Pentru avântul școlii primare române*” scrisă de d. Ioan Dragomir, subvizor școlar în Sibiu și despre care broșură s-a amintit în coloanele acestei reviste, că se va trimite contra-cost fiecărui comitet școlar de al nostru.

Revizor-Secretar :

M. Sasu.

Prefect-Președinte :

Dr. I. Cușuta:

No. 681—1927.

În baza ordinului Onor. Minister al Instrucțiunii, Vă facem cunoscut, că nu se mai aprobă înființarea de posturi, decât pe ziua de 1 Septembrie 1927.

No. 686—1927.

Metropolia gr.-cat., română din Blaj, — la intervenția Inspectoratului cu adresa Nr. 282/1927, ne face cunoscut, că este gata, să aprecieze cu toată bunăvoința singuraticile cazuri concrete, ce i-se vor propune pentru-ca fostele grădini de pomi ale fostelor școli confesionale gr.-cat., să treacă în folosința actualelor, școli de stat. În urma acestora invităm pe respectivele direcțiuni școlare să ne arate de urgență asemenea cazuri pentruca să putem interveni în acest senz la cei în drept.

No. 677—1927.

Vă trimitem în anexă circulară Serviciului Sanitar al județului Alba cu îndatorirea de a se afișa la loc potrivit și legibil pe pereții saalelor de clasă, punând în vedere domnilor învățători a se conforma celor cuprinse în această circulară deșteptând și infiltrând zilnic școlariilor simțul de curățenie, care să le fie îndrumător și ocrotitor în viață.

No. 776—1927.

În conformitate cu ordinul On. Inspectorat Regional No. 2618—1927 invităm încă odată pe toți învățătorii, cari au primit liste de subscripție pentru Monumentul din Târgu Ocna și nu le-au restituit până acum, să le înainteze până cel mult 10 Martie a. c. Cei ce nu vor executa acest ordin vor fi urmăriți pe calea justiției, în care scop la 10 Martie vom înainta celor în drept tabloul tuturor celor ce n-au restituit listele.

Constituirea comitetelor școlare Către Comitetele școlaelor prim. de stat.

Atragem atențiunea comitetelor noastre școlare asupra celor prescrise în Art. 8 și 9 din Decretul-Lege pentru înființarea și organizarea comitetelor școlare. În consecință cerem ca membrii comitetului să procedeze în fiecare an la alegerea președintelui, dresând cuvenitul proces-verbal, care ni-se va trimite și nouă pentru aprobare. Tot așa se va proceda și cu alegerea membrilor din comitet a căror mandat expiră.

Revizor-Secretar:

M. Sasu.

Prefect-Președinte:

Dr. I. Cușuta.

ȘTIRI.

* *Domnii colegi și comitetele școlare, cari nu ne-au achitat până acuma abonamentul pe anul 1926 și 1927 sunt rugați cu multă stăruință ca să ne achite de grabă sumele cu cari ne datoresc pentrucă numai așa vom putea scoate și pe mai departe revista.*

* Dșoara învățătoare Victoria Sârbu din Gârbova de Jos își anunță căsătoria religioasă cu dl învățător Eugen Tufan din Sânmiclăuș. Urăm tinerilor căsătorii toată fericirea.

* In seara zilei de 23 l. c. a murit după un morb greu și îndelungat colegul nostru Martin Balogh, învățător la școala primară de stat, secția maghiară din Aiud. După răposatul au rămas 5 copii minori. Transmitem indureratei familii sincerile noastre condoleanțe.

Posta Redacției. Dș. F. V. in F. Poezia „Noaptea” e nepublicabilă. D. M. C. in Rm. Articolul „Invățătorul” in forma actuală nu se poate publica; noi nu dispunem de timp ca să-l refacem. Trimiteți alte articole și vom publica ce e bine scris.

* Ni s-au făcut din mai multe părți plângeri, că percepțiile nu achită lefurile învățătoarești pe motivul că nu sunt bani. Ne-am adresat in această chestiune Administrației financiare din localitate, care a confirmat lipsa de numerar dela Percepții; ne-a asigurat însă că până la 1 Martie a. c. se vor aduna bani deajuns ca să se achite toate plățile învățătorilor.

* Domnii învățători mai jos înșirați, dupăce au vărsat intreg capitalul subscris până acuma la Cooperativa, au semnat din nou alte sume, și anume: Emil Chescheș 20.000 lei, Eugen Groze 20.000 lei, Petru Marcu 20.000 lei, Aug. Ocnean 10.000 lei, Bazil Groze 6.000 lei, Coloman Makkai (Aiudul de Sus) 2000 lei, Ioan Kádár 4000 lei, Aurel Tecșa 5.000 lei, Oct. Lupean 3.000 lei, Jeronim Păstrav 10.000 lei.

* Epidemia de gripă in timpul din urmă, s-a lătit și in județul nostru, unde bântue mai ales printre populația școlară. Din cauza aceasta s-au sistat lecțiile pe timp de 5—7 zile la școalele noastre din Aiud, Noșlac, Ighiu, Rădești și alte comune, cari încă nu ni s-au adus la cunoștință. Din fericire de rândul acesta epidemia are un curs mai domol.

* Doamna învățătoare Olimpia David din Zlatna și-a pierdut in zilele aceste pe iubitul său fiu *Zeno*, elev in clasa VI a școlael normale de băieți din Abrud. In anul trecut îi murise bărbatul, acum fiul de care își legase toată speranța. Transmitem mult incercatei colege condoleanțele noastre sincere.

* Coperativa roagă pe domnii învățători — societari ca să-i inainteze in grabă *Carnetele de târguieli* pentruca să li-se poată stabili *prima de consumație* pe anul 1926.